

แนวทางการส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูผู้สอน โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

Enhancing the Morale and Motivation of Teachers Guideline in Schools of
Phichit Educational Consortium under Phichit Secondary Educational
Service Area Office

จตุพร เทียงอยู่^{1*}, นลวัช ยุตทอง²

^{1,2}วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก, ประเทศไทย

Jatuporn Thiangyou¹, Nontawat Yuttawong²

^{1,2}Northern College, Tak, Thailand

✉: * jazz6555@gmail.com

(*Author Corresponding Email)

Received: 13 May 2025; Revised: 02 June 2025; Accepted: 27 June 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

(Font: TH SarabunPSK 16, 1 บรรทัดเท่านั้น, จำนวนคำไม่เกิน
350 คำ)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางในการ
ส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนในโรงเรียนสหวิทยาเขตเมือง
พิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร กลุ่ม
ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ
วิเคราะห์เนื้อหา และการจัดลำดับเชิงพรรณนาผลการวิจัยพบว่า สภาพ
โดยรวมการส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนก
รายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน
รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงในการทำงาน แนวทางการพัฒนา

คำสำคัญ : แนวทาง, การส่งเสริม, ขวัญและกำลังใจ (3-5 คำ)

Abstract

(Font: Time New Roman 14)

This study (Font: Time New Roman 12) aimed to examine the current state of teacher morale and motivation, as well as identify effective strategies for their enhancement, within schools in the Mueang Phichit Educational Cluster under the Phichit Secondary Educational Service Area Office. The sample consisted of 175 participants, including school administrators, government teachers, educational personnel, and subject matter experts. Data were collected using questionnaires and structured interviews, and analyzed through descriptive statistics and content analysis. The results indicated that overall levels of teacher morale and motivation were high. Among the various factors, work achievement received the highest average score, followed by job security. In terms of job security, teachers emphasized the importance of school leaders recognizing dedicated staff, actively listening to teacher input at all levels, and ensuring fairness.

Keywords: strategies, teacher support, morale, motivation (3-5 words)

1. บทนำ (Font: TH SarabunPSK 18)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (Font: TH SarabunPSK 16) (ฉบับที่ 4) ได้ให้คำนิยามคำว่า “การศึกษา” หมายถึง “กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” และตาม พ.ร.บ. ฉบับดังกล่าวมีการกำหนดหลักการจัดการเรียนรู้มาตรา 8 การศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่การศึกษาในมาตรา 10 บัญญัติการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหา และสาเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู ซึ่งครูเป็นกำลังหลักขององค์กรที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิชัย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร และผลการศึกษาในครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถพัฒนางาน พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Font: TH SarabunPSK 18)

1. เพื่อศึกษาสภาพขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

3. วิธีดำเนินการวิจัย (Font: TH SarabunPSK 18)

3.1 ขอบเขตของการวิจัย ควรมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย อย่างครบถ้วน เช่น ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย เป็นต้น

4. ผลการวิจัย (Font: TH SarabunPSK 18)

1. สภาพขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีผลแสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสภาพขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวม

ข้อ	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S. D.	

1	ด้านความมั่นคงในการทำงาน	4.43	0.82	มาก
2	ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	4.4	0.81	มาก
3	ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน	2	0.85	มาก
4	ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.4	0.78	มาก
5	ด้านสภาพการทำงาน	1	0.85	มาก
6	ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	4.4	0.84	
		4		
		4.3		
		4		
		4.3		
		5		
เฉลี่ยรวม		4.40	0.83	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40, S.D.=0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X}=4.44, S.D.=0.85$), รองลงมา คือด้านความมั่นคงในการทำงาน ($\bar{X}=4.43, S.D.=0.82$), และด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ($\bar{X}=4.42, S.D.=0.81$), ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ($\bar{X}=4.41, S.D.=0.85$), ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ($\bar{X}=4.35, S.D.=0.84$), ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสภาพการทำงาน ($\bar{X}=4.34, S.D.=0.85$)

5. อภิปรายผล (Font: TH SarabunPSK 18)

1. สภาพขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ.....
ศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอน โรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จากการ ได้รับโอกาสศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น ได้รับการส่งเสริมการให้มีความรู้ที่เพิ่มขึ้น ได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการอบรมเสริมความรู้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ข้าราชการครูได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอจากการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนต่างๆ อีกทั้งผู้บังคับบัญชามอบหมายงานปฏิบัติงานตรงตามความรู้ ความสามารถ การพิจารณาความดีความชอบ แก่ผู้ปฏิบัติงานได้ดีด้วยความยุติธรรม เป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการครูมีความตั้งใจในการทำงานมากขึ้น ในส่วนของเพื่อนร่วมงานต่างให้การ

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำ...

6. ข้อเสนอแนะ (Font: TH SarabunPSK 18)

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพการทำงาน มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุด รองลงมาคือ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ และด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ตามลำดับ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้

หน่วยงาน องค์การและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางเพื่อประยุกต์ใช้
ประโยชน์จากผลการวิจัย ดังนี้

เอกสารอ้างอิง (Font: TH SarabunPSK 18)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 (ฉบับที่ 4)*. กรุงเทพฯ: ครุสภา.

เกสร แก้วคง. (2566). แนวทางการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูที่ไม่มีวิทยฐานะในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Bennett, N., & Lemoine, G. J. (2014). What a difference a word makes: Understanding threats to performance in a VUCA world. *Business Horizons*, 57(3), 311–317.

<https://doi.org/10.1016/j.bushor.2014.01.001>

Bodhi, B. (2012). *The numerical discourses of the Buddha: A translation of the Anguttara Nikaya*. Wisdom Publications.